

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Український державний університет
науки і технологій**

Кафедра «Управління фінансами,
облікової аналітики та
моніторингу бізнесу»

СТРАХУВАННЯ

Навчально-методичні рекомендації
та індивідуальні завдання до виконання контрольної роботи

Електронне видання

ДНІПРО
2024

Упорядники:
І. Г. Аберніхіна

Електронне видання

Схвалено Групою забезпечення якості освітньої програми
072.1.01.23 «Фінансові технології в бізнесі»

Протокол № 10 від 06.06.2024

С 83 Страхування : навчально-методичні рекомендації та індивідуальні завдання до виконання контрольної роботи / упоряд. І. Г. Аберніхіна ; Укр. держ. ун-т науки і технологій. – Електрон. вид. – Дніпро : УДУНТ, 2024. – 27 с.

Навчально-методичні рекомендації призначені для використання студентами безвідривної форми навчання спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво та біржова діяльність», 051 «Економіка (бакалаврський рівень) під час виконання контрольних робіт з дисципліни «Страхування».

Навчально-методичні рекомендації містять теоретичні питання, задачі для самостійного розв'язання, тестові завдання для перевірки засвоєння матеріалу, інструкції до виконання та оформлення контрольної роботи.

Іл. 0. Табл. 2. Бібліогр.: 9 назв.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1 ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	6
2 ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	7
3 ЗАДАЧІ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО РОЗВ'ЯЗАННЯ	8
4 ТЕСТИ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З КУРСУ	11
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	25
ДОДАТОК	26

ПЕРЕДМОВА

Страховання відіграє ключову роль у сучасному житті, забезпечуючи фінансовий захист та стабільність для окремих осіб, підприємств і суспільства в цілому. Його значення проявляється у різних аспектах: фінансова безпека і захист, стимулювання економічної активності, соціальна стабільність, розвиток інфраструктури, управління ризиками: інновації та розвиток нових технологій

Отже, страховання є невід'ємною частиною сучасного життя, що сприяє фінансовій стабільності, економічному розвитку та соціальній безпеці. Завдяки страхованню люди та підприємства можуть зменшити ризики, пов'язані з різними подіями, та впевнено планувати своє майбутнє.

Метою даного курсу є формування знань та практичних навичок у сфері страховання, зокрема: ознайомлення з основними принципами та видами страховання; розуміння механізмів роботи страхових компаній; аналіз та оцінка страхових ризиків; розробка та управління страховими продуктами; розгляд правових аспектів страховання.

Завдання навчальної дисципліни "Страховання" спрямовані на всебічну підготовку студентів, їх розуміння основних принципів та механізмів, а також формування практичних навичок, необхідних для успішної професійної діяльності. Основні завдання дисципліни включають: ознайомлення з основними поняттями та термінами страховання; розгляд різних видів страхових послуг: майнове, медичне, пенсійне, страховання відповідальності тощо; вивчення механізмів роботи страхових компаній; аналіз страхового ринку; правові аспекти страховання; виконання практичних завдань, розрахунків, що моделюють реальні ситуації у страхованні.

Навчальна дисципліна "Страховання" тісно поєднана з такими навчальними дисциплінами, як «Фінанси», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», що дозволяє забезпечити комплексний підхід до підготовки фахівців та забезпечити глибше розуміння страхових процесів.

Дисципліна забезпечує розвиток наступних програмних компетенцій та програмних результатів навчання:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність страхування, його функції та принципи;
- коло суб'єктів та об'єктів страхових відносин;
- основні види страхування;
- сутність страхового ринку, його види;
- сутність методів і систем страхування;

вміти:

- проаналізувати стан та динаміку основних показників страхового ринку України;
- обґрунтувати тенденції розвитку світового ринку страхування;
- розрахувати страхові тарифи із страхування від окремих ризиків;
- пояснити стан та тенденції розвитку основних видів страхування в Україні.

1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

У відповідності до програми навчальної дисципліни «Страховання» студент виконує одну контрольну роботу, в якій необхідно:

1. Відобразити знання теорії, тобто розкрити сутність, зміст та значення розглянутих категорій.

2. Розрахувати практичне завдання.

Контрольна робота має таку структуру:

1. Титульна сторінка (за встановленою формою).

2. Відповіді на питання згідно з планом.

3. Розрахувати практичне завдання.

Відповідь на питання повинна мати чітку і логічну будову. Обсяг відповіді на всі питання не повинен перевищувати 14 – 15 сторінок друкарського тексту.

Номери питань містяться у таблиці додатку на перехресті ліній, які відповідають двом останнім цифрам шифру залікової книжки.

Рекомендації щодо оформлення контрольної роботи. Контрольна робота має бути написана від руки або віддрукована на аркушах паперу формату А4. Текст роботи треба розміщувати з одного боку аркуша, залишаючи поля зліва – 25 мм, справа – 10 мм, зверху та знизу – не менше ніж 20 мм. У друкованому варіанті використовується шрифт Times New Roman, розмір 14, інтервал 1,5. Викладання кожного пункту плану, а також вступу та висновків необхідно супроводжувати відповідним заголовком. Скорочення слів у тексті, крім загальноприйнятих, не допускається. Номер сторінки проставляється арабськими цифрами у правому верхньому кутку, починаючи з другої сторінки. Список літературних джерел складається в алфавітному порядку. На останній сторінці проставляється дата виконання роботи.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Економічна суть страхування, класифікація, функції та принципи страхування.
2. Законодавче регулювання договорів страхування в Україні.
3. Основні напрями вирішення проблем ринку страхових послуг в Україні.
4. Необхідність і значення державного регулювання страхової діяльності в Україні.
5. Правове забезпечення страхування в Україні.
6. Завдання та функції органів державного нагляду за страховою діяльністю в Україні.
7. Ліцензування страхової діяльності в Україні.
8. Види страхових компаній і порядок їх створення.
9. Організаційна структура страхової компанії.
10. Ресурси страхової компанії.
11. Органи управління страховою компанією та їх функції.
12. Маркетинг у страховій компанії.
13. Реклама страхових послуг.
14. Реалізація страхових послуг.
15. Страхування життя та його основні види.
16. Страхування ренти і пенсій.
17. Добровільне страхування від нещасних випадків.
18. Страхування від нещасних випадків на виробництві.
19. Добровільне медичне страхування, його види.
20. Обов'язкове медичне страхування, його види.
21. Страхування майна юридичних осіб.
22. Страхування майна громадян.
23. Економічний зміст та організаційні форми страхування кредитів.
24. Страхування депозитів.
25. Страхування від втрат прибутку.
26. Страхування водного транспорту.
27. Авіаційне страхування.
28. Страхування наземного транспорту.
29. Страхування вантажів.

30. Загальні поняття відповідальності та її страхування.
31. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.
32. Страхування відповідальності перевізника вантажів.
33. Страхування відповідальності виробника за якість продукції.
34. Страхування відповідальності роботодавця.
35. Страхування професійної відповідальності.
36. Страхування відповідальності за екологічне забруднення.
37. Необхідність і сутність перестраховання.
38. Методи перестраховання.
39. Форми проведення перестраховальних операцій.
40. Стан і перспективи розвитку перестраховання в Україні.
41. Співстрахування та механізм його дії.
42. Доходи страховика.
43. Витрати страхової компанії.
44. Прибуток страховика.
45. Оподаткування страхових компаній.
46. Поняття фінансової надійності страхових компаній.
47. Кругообіг фондів і коштів страхової організації.
48. Страхові резерви страхових компаній.
49. Інвестиційна політика страхових компаній.
50. Оцінка платоспроможності страховика.

3. ЗАДАЧІ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО РОЗВ'ЯЗАННЯ

1. Визначити суму страхового відшкодування за системою пропорційної відповідальності. Вартісна оцінка об'єкта страхування 15 000 грн., страхова сума 3500 грн., збиток страхувальника внаслідок ушкодження об'єкта дорівнює 7 500 грн.

2. Розрахуйте суму страхового відшкодування за системою першого ризику. Автотранспорт застрахований за системою першого ризику на суму 60 000 грн. Вартість автомобіля 90 000 грн. Збиток страхувальника внаслідок ушкодження 8 000 грн.

3. Визначити суму страхового відшкодування за системою першого ризику,

якщо трактор застрахований на суму 50 000 грн. Вартість трактора 70 000 грн. Збиток страхувальника внаслідок ушкодження трактора 34 000 грн.

4. Урожай жита застрахований за системою граничної відповідальності виходячи з середньої за 5 років урожайності 14 ц з 1 га на умовах сплати страхового відшкодування в розмірі 70 % заподіяного збитку за недоодержання урожаю. Площа посіву 500 га. Фактична урожайність жита склала 12,8 ц з 1 га. Закупівельна ціна жита 17 грн. за 1 ц. Розрахувати збиток страхувальника.

5. Урожай білокачанної капусти застрахований за системою граничної відповідальності виходячи з нормативної вартості врожаю 3 000 грн. з 1 га. Фактична вартість посіву склала 2 400 грн. з 1 га. Площа посіву 400 га. Збиток відшкодовується у розмірі 70 %. Розрахувати збиток страхувальника.

6. Страховий тариф складає 0,3 грн. зі 100 грн. страхової суми. Уся страхова сума — 800 000 грн. За дотримання правил пожежної безпеки страховик надає страхувальнику знижку 3 %. Розрахувати страховий внесок.

7. Вибухом зруйнований цех. Балансова вартість цеху з урахуванням зносу — 120 тис. грн. У цеху на момент вибуху знаходилася продукція на суму 30 тис. грн. Для прибирання території були задіяні люди та техніка. Вартість витрат склала 2 500 грн. Вартість зданого брухту — 3 000 грн. Цех не працював один місяць. Недоотриманий прибуток за цей місяць — 200 тис. грн. Витрати на відбудову цеху — 145 тис. грн. Розрахувати суму прямого та непрямого збитку.

8. Вартість об'єкта страхування — 15 тис. грн., страхова сума — 6 тис. грн. Збиток страхувальника внаслідок пошкодження об'єкта — 5 тис. грн. Розрахувати страхове відшкодування за системою пропорційної відповідальності.

9. Вартість застрахованого майна показана в сумі 5 500 грн., дійсна вартість — 8 000 грн. Внаслідок крадіжки збиток склав 6 700 грн. Розрахувати страхове відшкодування за системою дробової частини.

10. За угодою страхування передбачена умовна франшиза вільно від 1 %. Страхова сума 200 000 грн. Фактичний збиток склав 1,5 тисяч грн. Розрахувати суму збитку, яка належить відшкодуванню.

11. За угодою страхування передбачена умовна франшиза вільно від 2 000 грн. Фактичний збиток склав 3 000 грн. Розрахувати суму збитку, яка належить відшкодуванню.

12. За угодою страхування передбачена безумовна франшиза в розмірі 1 % від суми збитку. Фактичний збиток склав 6 000 грн. Розрахувати суму страхового

відшкодування.

13. Необхідно вибрати найменш збитковий регіон для страхової компанії. Критерієм вибору є мінімальна величина таких показників: частота страхових випадків, коефіцієнт кумуляції ризику, збитковість страхової суми. Дані для розрахунку: у регіоні А кількість застрахованих об'єктів 50 000 одиниць, страхова сума застрахованих об'єктів 250 000 грн. Число ушкоджених об'єктів 10 000 одиниць. Число страхових випадків 7 400 одиниць. Страхове відшкодування 40 000 грн. Регіон Б: кількість застрахованих об'єктів 5 000 одиниць, страхова сума застрахованих об'єктів 80 000 грн. Число ушкоджених об'єктів 3 000 одиниць. Число страхових випадків 1 200 одиниць. Страхове відшкодування 42 000 грн.

14. Розрахувати суму страхових платежів по добровільному страхуванню ризику непогашення кредитів: 1-й позичальник взяв кредит у сумі 150 000 грн. на рік під 15 % річних. Строк користування кредитом за угодою 8 місяців.

15. Межа відповідальності страховика 85 %. Тарифна річна ставка 2,1 %; 2-й позичальник взяв кредит в сумі 250 000 грн. на 1,5 роки під 18 % річних. Термін користування кредитом в період дії угоди 10 місяців. Межа відповідальності страховика 95 %.

16. Суб'єкт господарювання застрахував своє майно строком на 1 рік з відповідальністю за крадіжку зі зломом на суму 150 000 грн. Ставка страхового тарифу 0,3 % страхової суми. За угодою страхування передбачена безумовна франшиза в розмірі 20 000 грн. за якою надається знижка к тарифу 4%. Фактичний збиток страхувальника 85 000 грн. Розрахувати розмір страхового платежу та страхового відшкодування.

17. Позичальник по закінченні терміну страхування не повернув банку ні борг, ні проценти за користування кредитом. Сума кредиту дорівнює 10 000 000 грн. Строк 3 місяці. Плата за кредит 25 % річних. Відповідальність страховика становить 80 %. Розрахувати розмір заборгованості, страхове відшкодування і збитки страхувальника.

18. Визначити одноразову нетто-ставку на 100 грн. страхової суми по страхуванню громадянина на випадок смерті через 5 років, використовуючи комутаційні числа. Вік страхувальника 41 рік, строк страхування 5 років, комутаційні числа $M_{41} = 10\,992$, $M_{45} = 10\,502$, $D_{41} = 27\,341$.

19. Розрахувати показники страхування по двох регіонах, частоту страхових подій на 100 одиниць об'єктів, коефіцієнт кумуляції ризику,

збитковість страхової суми на 100 грн. страхової суми і важкість збитку. Вибрати найменш збитковий регіон. Дані для розрахунку наведені в таблиці.

Таблиця

Вихідні дані для розв'язання задачі

Показники	Регіон 1	Регіон 2
Число застрахованих об'єктів, одиниць	32 000	4 000
Страхова сума застрахованих об'єктів, тис. грн.	110 000	30 300
Число ушкоджених об'єктів, одиниць	9 850	2 100
Число страхових випадків, одиниць	8 800	2 950
Страхове відшкодування, тис. грн.	2 050	3 100

19. Страховик укладає угоди майнового страхування. Ймовірність настання страхового випадку $P = 0,01$, середня страхова сума $C = 80\,000$ грн., середнє страхове відшкодування $B = 57\,500$ грн., кількість угод $K = 12\,000$. Частка навантаження у структурі тарифу $H = 30\%$. Визначити основну частину нетто-ставки, гарантійну (ризикову) надбавку, нетто-ставку на 100 грн. страхової суми і тарифну ставку.

20. Страховик укладає угоди страхування громадян від нещасних випадків. Ймовірність настання страхового випадку $p = 0,05$, середня страхова сума $C = 300\,000$ грн., середнє страхове забезпечення $B = 100\,000$ грн., кількість угод $K = 5\,000$. Частка навантаження у структурі тарифу $H = 30\%$. Середній розкид страхового забезпечення $R = 50\,000$ грн. Визначити основну частину нетто-ставки зі 100 грн. страхової суми, гарантійну (ризикову) надбавку, нетто-ставку на 100 грн. страхової суми і тарифну ставку.

4. ТЕСТИ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З КУРСУ

1. В яких із наведених нижче варіантах відповідей найповніше розкривається зміст категорії страхового захисту?

- а) здійснення запобіжних заходів щодо зменшення страхового ризику;
- б) фінансова допомога юридичним і фізичним особам при настанні страхової події;
- в) грошова компенсація, яку може отримати юридична або фізична особа при настанні страхової події;

г) нагромадження та розподіл грошових ресурсів для здійснення заходів щодо зменшення негативного впливу ризиків і відшкодування збитків.

2. До сукупного страхового фонду суспільства належать:

- а) амортизаційні фонди;
- б) децентралізовані резервні фонди підприємств;
- в) централізовані резервні фонди держави;
- г) фонди, створені методом страхування.

3. В яких формах виникли перші страхові організації?

- а) товариства взаємного страхування;
- б) страхові товариства з повною відповідальністю;
- в) акціонерні страхові товариства;
- г) державні страхові організації.

4. Категорію «страхового захисту» характеризують такі ознаки:

- а) випадковий характер настання страхової події;
- б) імовірний характер настання страхової події;
- в) можливість визначення страхової події за часом і в просторі;
- г) настання страхової події, пов'язане із свідомою діяльністю людини;
- д) вираження збитку в грошовій і натуральній формах;
- є) необхідність запобігання і відшкодування збитків.

5. Зміст страхування розкривається в таких його функціях:

- а) ризиковій;
- б) страхового інтересу;
- в) превентивній;
- г) суброгації;
- д) заощаджувальній.

6. Страхування ґрунтується на таких принципах:

- а) страховий ризик;
- б) страховий інтерес;
- в) повна сплата страхових премій;
- г) максимальна сумлінність сторін страхового договору;
- д) суброгація;
- є) відшкодування в межах реально завданих збитків.

7. Які з наведених нижче видів страхування є обов'язковими?

- а) страхування майна (крім врожаю) у радгоспах;

- б) страхування врожаю у радгоспах;
- в) страхування військовослужбовців;
- г) страхування пасажирів на приміських маршрутах;
- д) страхування авіапасажирів;
- є) страхування заставного майна;
- ж) страхування небезпечних вантажів;
- з) страхування кредитів;
- и) страхування туристів;
- к) страхування депутатів.

8. Які з наведених нижче видів страхування не належать до майнового страхування ?

- а) страхування наземного транспорту;
- б) страхування інвестицій;
- в) страхування кредитів;
- г) страхування відповідальності власників автотранспортних засобів.

9. Страховики в Україні отримують ліцензію на проведення:

- а) страхової діяльності;
- б) перестрахових операцій;
- в) конкретних видів страхування;
- г) діяльності, пов'язаної з оцінкою страхових ризиків;
- д) діяльності, пов'язаної з оцінкою збитків і розміру відшкодування;
- є) діяльності, пов'язаної з формуванням страхових резервних фондів.

10. Хто визначає розмір страхових тарифів по добровільних видах страхування?

- а) Укрстрахнагляд;
- б) страховик;
- в) страхувальник.

11. Страховими випадками при страхуванні життя є:

- а) смерть застрахованого з будь-якої причини;
- б) смерть застрахованого лише від нещасного випадку;
- в) дожиття застрахованим до закінчення строку дії договору страхування;
- г) тимчасова втрата працездатності у зв'язку із травмою.

12. *Класифікація страхування за економічними ознаками - це класифікація за:*

- а) об'єктами страхування;
- б) формами проведення страхування;
- в) статусом страхувальника;
- г) часом виникнення окремих видів страхування.

13. *Існують такі галузі страхування:*

- а) обов'язкове страхування;
- б) майнове страхування;
- в) добровільне страхування;
- г) страхування життя;
- д) особисте страхування;
- є) страхування відповідальності.

14. *Класифікація страхування з метою ліцензування страхової діяльності в Україні включає такі види:*

- а) страхування вантажів та багажу;
- б) страхування автомобілів;
- в) страхування кредитів;
- г) страхування дітей до повноліття;
- д) страхування пенсій;
- є) страхування життя.

15. *Які форми страхування ви знаєте?*

- а) добровільне та обов'язкове;
- б) життя й загальне;
- в) особисте, майнове, відповідальність;
- г) правильні відповіді «а», «б», «в».

16. *Які із зазначених видів страхування є добровільними:*

- а) страхування майна (крім врожаю) у радгоспах;
- б) страхування будівель, що належать громадянам;
- в) страхування морських суден;
- г) страхування авіаційних суден;
- д) страхування залізничного транспорту;
- є) страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень у державних сільськогосподарських підприємствах.

17. *Найбільш небезпечним серед ризиків, прийнятих на страхування при страхуванні власного будинку, є:*

- а) спрацьована електропроводка;
- б) віддаленість від інших будинків;
- в) близькість до великої річки.

18. *Чисті ризики:*

- а) крадіжка товарів з магазину;
- б) гра в грошово-речову лотерею;
- в) ураган.

19. *Специфічний ризик:*

- а) землетрус;
- б) травма працівника в побуті;
- в) викрадення.

20. *Страховик може застраховувати ризик:*

- а) специфічний;
- б) аномальний;
- в) екологічний.

21. *Управління ризиком передбачає:*

- а) створення спеціальних планів;
- б) виявлення альтернативного ризику;
- в) зміну характеру діяльності;
- г) вірно а), б).

22. *Процес управління ризиком передбачає:*

- а) вибір методів управління ризиком;
- б) відмову від ризику;
- в) ідентифікацію ризику.

23. *Які з наведених нижче функцій виконує Ліга страхових організацій України?*

- а) здійснює перестраховання ризиків;
- б) гарантує платоспроможність страховиків — членів Ліги;
- в) сприяє вдосконаленню страхового законодавства;
- г) надає інформаційні та навчальні послуги своїм членам;
- д) підтримує міжнародні контакти зі страховими об'єднаннями.

24. *Хто може припинити дію договору страхування?*

- а) Укрстрахнагляд;
- б) страховик;
- в) Ліга страхових організацій;
- г) судові органи;
- д) страхувальник.

25. *Договір страхування вважається недійсним:*

- а) коли об'єктом договору є майно, застраховане декількома страховиками;
- б) коли договір укладено після страхового випадку;
- в) коли об'єктом договору страхування є майно, яке підлягає конфіскації на підставі судового вироку.

26. *Діяльність страхових брокерів може бути визначена:*

- а) як професійна діяльність осіб, зареєстрованих як суб'єкти підприємництва, пов'язана із посередництвом у сфері страхування;
- б) як діяльність, яка обслуговує «життєвий цикл» страхового полісу на різних його стадіях;
- в) як професійна діяльність осіб, з укладання договорів, уповноважених діяти від імені та за дорученням однієї чи більше страхових компаній.

27. *Кількість учасників (засновників) страховика згідно з вимогами Закону України «Про страхування» має бути:*

- а) не менше двох;
- б) не менше трьох;
- в) не лімітується;
- г) не менше п'яти.

28. *Найбільшим регіональним страховим ринком за обсягом збору страхових премій є:*

- а) ринок країн - членів ЄС;
- б) північноамериканський страховий ринок (США і Канада);
- в) ринок країн - членів СНД.

29. *Страховими агентами можуть бути:*

- а) тільки фізичні особи;
- б) тільки юридичні особи;
- в) тільки працівники страхової компанії;
- г) юридичні особи і громадяни.

30. *Зміст договору страхування:*

- а) регламентується законодавчо;
- б) встановлюється за згодою сторін;
- в) правильні відповіді а) і б).

31. *Згідно із Законом України «Про страхування» страховиками визнаються юридичні особи, створені у формі:*

- а) товариства з обмеженою відповідальністю;
- б) товариства з додатковою відповідальністю;
- в) акціонерного товариства.

32. *Якими з наведених нижче видів діяльності може займатися страхова компанія:*

- а) визначати розмір збитку постраждалого у зв'язку із втратою майна внаслідок страхового випадку;
- б) проводити ремонтні роботи застрахованих транспортних засобів, що постраждали внаслідок страхового випадку;
- в) надавати кредит страхувальникам.

33. *Частка іноземних учасників у статутному фонді страхової компанії може бути:*

- а) не більше 50 %;
- б) понад 50 %;
- в) встановлена у будь-якому розмірі;
- г) необмежена.

34. *Англійська корпорація страховиків Ллойд є формою об'єднання:*

- а) державних страховиків;
- б) товариств взаємного страхування;
- в) приватних страховиків.

35. *Рішення про включення страховика з Єдиного державного реєстру страховиків приймає:*

- а) Ліцензійна палата при Міністерстві економіки України;
- б) орган місцевої виконавчої влади, де зареєстрований страховик;
- в) Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю;
- г) Міністерство фінансів України.

36. *Представництво страхової компанії має право:*

- а) займатися рекламною діяльністю;
- б) виплачувати страхові суми та страхове відшкодування;

- в) виконувати репрезентативні функції;
- г) брати участь у співстрахуванні.

37. *Хто із зазначених нижче осіб належить до лінійних керівників страхової компанії?*

- а) голова компанії;
- б) головний бухгалтер;
- в) начальник відділу маркетингу та реклами.

38. *Хто із зазначених нижче осіб належить до функціональних керівників компанії?*

- а) директор філії компанії;
- б) директор департаменту (управління) страхування майна та відповідальності;
- в) начальник відділу страхування транспорту та відповідальності.

39. *Філія страхової компанії має право:*

- а) займатися рекламною діяльністю;
- б) укладати та обслуговувати договори страхування;
- в) проводити ревізії діяльності інших філій;
- г) приймати рішення про свою ліквідацію.

40. *Особливостями діяльності товариства взаємного страхування (ТВС) є:*

- а) неоднорідність складу учасників ТВС;
- б) учасник ТВС одночасно виступає як страховик і як страхувальник;
- в) страхувальник бере участь у розподілі прибутків або збитків з результатами діяльності ТВС за рік;
- г) комерційний характер діяльності.

41. *Особисте страхування включає:*

- а) страхування професійної відповідальності;
- б) страхування від нещасних випадків на транспорті;
- в) довічне страхування.

42. *Страхувальниками за договорами страхування життя можуть бути:*

- а) тільки фізичні особи;
- б) тільки юридичні особи;
- в) і фізичні, і юридичні особи.

43. *При проведенні страхування життя має значення:*

- а) сімейний стан страхувальника;
- б) вік застрахованого;
- в) місце роботи страхувальника.

44. *Страховання від нещасних випадків може бути:*

- а) колективним;
- б) індивідуальним;
- в) вірно і а) і б).

45. *До видів страхування від нещасних випадків належать:*

- а) страхування туристів;
- б) страхування життя дітей;
- в) страхування працівників митних органів.

46. *Страховальниками при обов'язковому медичному страхуванні є:*

- а) фізичні особи;
- б) юридичні особи;
- в) фізичні та юридичні особи.

47. *Страховальниками при добровільному медичному страхуванні є:*

- а) тільки фізичні особи;
- б) тільки юридичні особи;
- в) фізичні та юридичні особи.

48. *Особливістю майнового страхування є:*

- а) надання страхувальникові фінансової допомоги;
- б) в основу визначення страхової суми покладено дійсну вартість застрахованих об'єктів;
- в) страхова сума не встановлюється, визначається гранична сума відшкодування.

49. *Якими пільгами можуть скористатися страхувальники, котрі переукладають договори страхування майна на декілька строків?*

- а) немає ніяких пільг;
- б) надається пільговий місяць для поновлення договору страхування;
- в) вартість майна зменшується;
- г) розмір страхової суми збільшується.

50. *Договір страхування набуває чинності:*

- а) із наступного після укладання договору дня;

б) із моменту внесення страхового платежу, якщо інше не передбачено договором страхування;

в) при поновленні договору на наступний строк;

г) із моменту внесення страхового платежу іншою особою.

51. *Договір страхування тварин може укладатися:*

а) у межах їхньої ринкової вартості;

б) у сумі, заявленій страхувальником;

в) у розмірі 50 % від вартості тварини.

51. *Договір страхування припиняється:*

а) у разі виплаченого страхового відшкодування в розмірі 75 % страхової суми;

б) коли його укладено після страхового випадку;

в) у разі закінчення строку дії;

г) у разі прийняття судового рішення при визнанні договору недійсним.

52. *При настанні страхового випадку із застрахованим майном страхувальник повинен:*

а) скласти страховий акт;

б) заявити про страховий випадок до компетентних органів;

в) вжити заходів щодо запобігання та зменшення збитків;

г) обчислити суму збитку та страхового відшкодування.

53. *Відповідальність страховика за обладнання будівельного майданчика та будівельні машини при страхуванні будівельного підприємства закінчується:*

а) після вивезення їх з будівельного майданчика;

б) після прийняття об'єкта спеціальною комісією;

в) після введення споруди в експлуатацію.

54. *Яке із зазначеного нижче майна підприємства не приймається на страхування?*

а) грошові кошти (готівка);

б) готова продукція, сировина, інвентар;

в) деревина під час сплавляння.

55. *Особливістю страхування відповідальності є:*

а) захист інтересів страхувальника;

б) визначення страхової суми на підставі страхової оцінки;

в) відшкодування збитків страхувальника;

- г)страхування на користь третьої особи;
- д)визначення в договорі страхування ліміту відшкодування.

56. *Об'єктом страхування за договором страхування цивільної відповідальності визнається:*

- а)недбалість страхувальника;
- б)некваліфіковане виконання страхувальником своїх обов'язків;
- в)відповідальність за шкоду, заподіяну третім особам;
- г)транспортний засіб;
- д)дорожньо-транспортна пригода.

57. *Хто може бути страхувальником за договором страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів:*

- а)будь-яка особа;
- б)власник транспортного засобу;
- в)особа, яка має нотаріально оформлене доручення на користування транспортним засобом.

58. *Міжнародна система «Зелена карта» діє:*

- а)у країнах Близького Сходу;
- б)у західно-європейських країнах;
- в)у США.

59. *За договором страхування цивільної відповідальності повітряного перевізника і виконавця повітряних робіт щодо відшкодування збитків, заподіяних пасажиром, багажу, пошти, вантажу, страховим випадком вважають:*

- а)авіаційну пригоду за участю повітряного судна страхувальника, внаслідок якої настає його цивільна відповідальність за заподіяну пасажиром шкоду;
- б)авіаційну пригоду за участю повітряного судна страхувальника, внаслідок якої настає його цивільна відповідальність за заподіяну пасажиром шкоду;
- в)авіаційну пригоду за участю повітряного судна страхувальника, внаслідок якої забруднено об'єкти навколишнього природного середовища.

60. *За договором страхування відповідальності товаровиробника за якість продукції відшкодовуються збитки, спричинені:*

- а)внаслідок неправильного зберігання продукції на складі страхувальника;
- б)дефективними товарами;
- в)вадами в конструкції продукції.

61. *За договором страхування професійної відповідальності страховик зобов'язаний здійснити страхову виплату за позовом третьої особи за шкоду, заподіяну їй страхувальником через:*

- а) нещасний випадок;
- б) нечесність страхувальника;
- в) помилку страхувальника.

62. *На розмір тарифних ставок за договором страхування професійної відповідальності впливають:*

- а) стан здоров'я страхувальника;
- б) стаж роботи страхувальника;
- в) вид професії страхувальника.

63. *За договором страхування відповідальності за забруднення довкілля страховик відшкодовує збитки, спричинені витратами:*

- а) страхувальника на очищення свого майна;
- б) третіх осіб на очищення та усунення наслідків забруднення;
- в) страхувальника на сплату штрафів.

64. *Які ризики співстрахування:*

- а) значні, але однорідні;
- б) ризики в масових видах страхування, навіть не дуже великі.

65. *Страховий пул - це:*

а) добровільне об'єднання страхових компаній з метою співстрахування значних ризиків;

б) добровільне об'єднання, що формується за рахунок відрахувань з суми страхових внесків страховиків із метою забезпечення захисту інтересів страхувальників у разі банкрутства страховиків.

66. *Ліміт у перестрахованні:*

- а) частка ризику, що залишає собі страховик;
- б) максимальний обсяг збитків, що покриває за ризиком перестраховик;
- в) сума ризику, що перестраховується понад власне утримання страхової компанії.

67. *Які з наведених принципів страхування застосовують і в перестрахованні:*

- а) принцип страхового інтересу;
- б) принцип суброгації;

- в) принцип відшкодування збитків у межах фактичних втрат;
- г) принцип найвищої сумлінності;
- д) принцип сприяння.

68. *Що означає договір із 60 %-ою квотою:*

- а) цедент залишає 60 % кожного ризику;
- б) цедент залишає 40 % кожного ризику;
- в) перестраховик приймає 60 % кожного ризику;
- г) перестраховик приймає 40 % кожного ризику.

69. *Переваги факультативного методу перестрахування:*

- а) більш висока ставка комісійної винагороди;
- б) легкість в управлінні;
- в) індивідуальна увага, що приділяється індивідуальним ризикам;
- г) ніяких переваг.

70. *Найвищу комісію з перестрахування цедент одержує:*

- а) за квотним договором;
- б) за договором ексцеденту суми;
- в) за квотно-ексцедентним договором.

71. *Поняття «комісійні з перестрахування» означає:*

- а) плату, що одержує перестраховик;
- б) плату, що одержує цедент за передачу ризиків у перестрахування;
- в) розмір ризику, переданого перестраховику.

72. *Який із методів перестрахування за деякими ознаками схожий із прямим страхуванням"?*

- а) факультативний;
- б) облігаторний;
- в) факультативно-облігаторний.

73. *Прибуток від страхової діяльності формується за рахунок:*

- а) зароблених страхових премій;
- б) одержаних комісійних винагород за передачу ризиків у перестрахування;
- в) доходів від розміщення тимчасово вільних коштів;
- г) комісійних винагород страховим посередникам.

74. *Частина тарифу, призначена для покриття витрат на проведення страхування, називається:*

- а) брутто-тариф;

- б) нетто-тариф;
- в) навантаження.

75. Плата за страхування, яку отримує страхова компанія, називається:

- а) страховим тарифом;
- б) страховою сумою;
- в) страховою премією;
- г) тантьємою.

76. Чи може страхова виплата бути замінена на компенсацію збитку в натуральній формі?

- а) так;
- б) ні;
- в) так, якщо це передбачено умовами договору страхування.

77. Норматив витрат на ведення справи в обов'язкових видах страхування встановлюється:

- а) страховиком;
- б) страхувальником;
- в) Урядом України;
- г) Міністерством фінансів України.

78. За наявності кількох страхових полісів із страхування одного й того ж об'єкта виплата відшкодування в повному обсязі:

- а) не відбувається;
- б) відбувається тільки по особистому страхуванню;
- в) відбувається тільки по страхуванню відповідальності.

79. Страхова премія:

а) винагорода страхувальнику за беззбиткове проходження договору страхування;

- б) оплата послуг страхового брокера;
- в) плата страхувальника за страховку.

80. До власних коштів страховика належать:

- а) статутний фонд;
- б) страхові та вільні резерви;
- в) вільні резерви;
- г) статутний фонд і страхові резерви.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX : станом на 8 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (дата звернення: 13.06.2024).
2. Горбач Л. М., Кадебська Е. В. Страхування : підручник. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 544 с.
3. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
4. Журавльова Т. О., Дем'янчук М. А. Страхування : навч. посіб. Одеса : Освіта України, 2017. 319 с.
5. Олійник О. В., Нагаєва Г. О. Страхування : навч. посіб. Харків : Стильна типографія, 2020. 256 с.
6. Плиса В. Й. Страхування : підручник. 2-ге вид., виправлене й доповнене. Київ : Каравела, 2019. 512 с.
7. Русул Л. В., Федішин М. П., Лаврук Н. А. Страхування: від теорії до практики : навч. посіб. / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Ф-т фінансів, підприємництва та обліку. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. 288 с.
8. Страхування : підручник / І. В. Колупаєва та ін. ; за ред. І. В. Колупаєвої ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Харків. торг.-екон. ін-т. Харків : Стильна типографія, 2018. 741 с.
9. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування : навч. посіб. / Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 220 с.

ДОДАТОК

Номери питань та задач для виконання контрольної роботи

Перед-остання цифра	Остання цифра номеру залікової книжки									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	1,12, 19,40 задача 1, 11	2,13, 20,39 задача 2, 15	3,13, 32,41 задача 3, 17	4,14, 24,42 задача 4, 10	5,15, 25,43 задача 5, 20	6,16, 26,44 задача 6, 19	7,17, 27,45 задача 7, 18	8,18, 28,46 задача 8, 17	9, 19, 29,47 задача 9, 16	10,20, 30,48 задача 10, 15
1	11,22, 31,49 задача 2, 16	12,23 30,50 задача 1, 17	4,14, 24,40 задача 3, 18	5,15, 25,35 задача 4, 19	6,16, 26,36 задача 5, 20	5,11, 21,37 задача 1, 10	6,12, 22,32 задача 2,11	7,13, 23,33 задача 3, 12	8,14, 24,41 задача 4,13	9,15, 35,42 задача 11, 14
2	10,20, 30,50 задача 3, 15	11,21 31,41 задача 2, 18	12,22 32,42 задача 3, 19	13,23 33,43 задача 4, 20	14,24 34,44 задача 5, 19	15,25 35,45 задача 6, 18	16,26 36,46 задача 7, 17	17,27 37,47 задача 8, 16	18,28 38,48 задача 5, 15	19,29, 39,49 задача 12, 14
3	1,11, 21,31 задача 4, 14	2,12, 22,32 задача 1, 2	3,13, 23,33 задача 2, 20	4,14, 24,34 задача 1, 3	5,15, 25,45 задача 2, 4	6,16, 36,47 задача 3, 5	7,17, 37,48 задача 4, 6	8,18, 38,49 задача 7, 9	9,19, 39,50 задача 6, 10	10,21, 31,41 задача 11, 13
4	11,22, 32,42 задача 5, 13	12,23 33,43 задача 4, 20	13,24 34,44 задача 3, 19	14,25 35,45 задача 2, 10	15,26 36,46 задача 1, 11	16,27 37,47 задача 12, 20	17,28 38,48 задача 5, 19	18,29 39,49 задача 10, 18	19,30 40,50 задача 7,17	20,30, 41,49 задача 14, 16
5	21,31, 42,48 задача 6, 12	22,32, 43,47 задача 5, 19	23,33, 44,46 задача 6, 18	24,34, 45,50 задача 7, 9	25,35, 40,50 задача 8, 9	26, 36, 41,48 задача 7, 10	27, 37, 42,49 задача 6, 11	28, 38, 43,47 задача 11, 12	29,38, 44,48 задача 8, 13	30, 39, 45,49 задача 14, 15
6	1,12, 22,33 задача 7, 11	2,13, 23,34 задача 4, 18	3,14, 24,35 задача 3, 17	4, 15, 25,36 задача 2, 16	5,16, 26,37 задача 1, 15	6,17, 27,38 задача 14, 20	7,18, 28,39 задача 13, 19	8,19, 29,40 задача 12, 18	9,20, 30,41 задача 9, 17	10,21, 31,42 задача 4, 16
7	11,22, 32,43 задача 8, 10	12,23 33,44 задача 13, 17	13,24 34,45 задача 14, 16	14, 25 . 35,46 задача 15, 17	15,26 36,47 задача 14, 18	16,27 37,48 задача 13, 19	17,28 38,49 задача 12, 20	18,29 39,50 задача 1, 11	19,30 40,49 задача 2, 10	20,31, 41,48 задача 3, 17
8	21,32 42,47 задача 9, 11	22,33 43,46 задача 12, 18	23,34 44,50 задача 11, 17	12,24 35,49 задача 10, 16	13,25 36,48 задача 9, 15	14,26 37,47 задача 8, 14	15,27 38,46 задача 7, 13	16,28 39,45 задача 6, 12	17,29 40,44 задача 5, 11	18,30 41,43 задача 4, 18
9	19,31, 40,50 задача 8, 12	1,11 21,31 задача 7, 13	2,12, 24,44 задача 6, 14	3,13 35,50 задача 5, 15	4,16, 26,45 задача 4, 16	5,17, 27,47 задача 3, 17	6,18, 29,43 задача 2, 18	8,19 30,42 задача 1,19	9,20 32,46 задача 2, 20	10,21 35,49 задача 3, 19

Навчально-методичне видання

Аберніхіна Ірина Георгіївна

СТРАХУВАННЯ

Навчально-методичні рекомендації
та індивідуальні завдання до виконання контрольної роботи

Електронне видання

Експертний висновок склала д-р екон. наук, проф. Світлана Мушнікова

Зареєстровано НМВ УДУНТ (№ 779 від 06.11.2024)

Комп'ютерна верстка А. Г. Аберніхіна

Формат 60x84 _{1/16}. Ум. друк. арк. 1,61. Обл.-вид. арк. 0,94.

Зам. № 111

Видавець: Український державний університет науки і технологій
вул. Лазаряна, 2, ауд. 2216, м. Дніпро, 49010.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7709 від 14.12.2022